

Please note that the original language version of this page [lv](#) has been amended recently. The language version you are now viewing is currently being prepared by our translators.

Please note that the following languages: [fr](#) have already been translated.

Swipe to change

Latvian

Vrste pravnih struka

Latvia

U ovom odjeljku predstavljena su različita pravna zanimanja u Latviji.

Tužitelji

Organizacija

Ured tužiteljstva Republike Latvije (Prokuratūra) jedinstveno je centralizirano pravosudno tijelo koje djeluje na tri razine. Na čelu **ureda** je **glavni državni tužitelj (ģenerālprokurors)**. On **odgovara na povrede zakona i osigurava da se predmeti povezani s takvim povredama rješavaju** u skladu s postupcima predviđenima zakonom. Ured tužiteljstva obuhvaća sljedeća tijela:

Ured glavnog državnog tužitelja (ģenerālprokuratūra);

urede tužiteljstva sudskih okruga (tiesu apgabalu prokuratūras);

urede tužiteljstva okruga ili gradova (rajonu [republikas pilsētu] prokuratūras);

specijalizirane urede tužiteljstva (specializētas prokuratūras).

Glavni državni tužitelj može, ako je potrebno, osnovati specijalizirani ured tužiteljstva za određeno područje s istim statusom kao okružni ured tužiteljstva ili ured tužiteljstva sudskog okruga. Trenutačno postoji **pet specijaliziranih ureda tužiteljstva** u Latviji:

specijalizirani ured tužiteljstva za organizirani kriminal i ostala područja;

specijalizirani ured tužiteljstva za više područja;

ured tužiteljstva za cestovni promet u Rigi;

ured tužiteljstva za istraživanje financijskih i gospodarskih kaznenih djela;

ured tužiteljstva za istraživanje kaznenih djela povezanih s ilegalnom prodajom narkotika.

Ured glavnog državnog tužitelja može nadgledati i rad javnih tijela koja, iako ne djeluju u funkciji tužiteljstva, pomažu u provedbi određenih zadataka u okviru kaznenih postupaka koji su u njihovoj nadležnosti. Glavni državni tužitelj osniva, reorganizira i raspušta ta tijela. Glavni državni tužitelj odlučuje i o strukturi i broju zaposlenika u tim tijelima u skladu sa sredstvima dodijeljenima iz državnog proračuna. Do danas je osnovano samo jedno takvo tijelo, i to

Služba za sprečavanje pranja novca.

Uredi tužiteljstva dio su sudstva, što znači da djeluju neovisno o zakonodavnim i izvršnim tijelima. Saeima (latvijski parlament), Kabinet ministara i predsjednik mogu uputiti ured tužiteljstva da utvrdi činjenice koje se odnose na kršenje prava te da traže obrazloženja iz Ureda glavnog državnog tužitelja. Međutim, oni se ne mogu miješati u rad predmetnog ureda tužiteljstva čak i kada istražuje kršenja prava od velike nacionalne važnosti.

Tužitelji mogu osporiti zakonodavstvo koje donose Kabinet ministara i javna tijela koje nije u skladu s nacionalnim pravom. Glavni državni tužitelj i državni tužitelji iz Ureda glavnog državnog tužitelja mogu prisustvovati sjednicama Kabineta ministara i izraziti mišljenje o stvarima o kojima se raspravlja.

Uloge i dužnosti

Zadaci Ureda tužiteljstva u okviru sudskog istražnog postupka određeni su člankom 2. **Zakona o Uredu tužiteljstva.**

Ured tužiteljstva:

nadzire operativni rad istražnih i ostalih tijela;

organizira, vodi i provodi sudski istražni postupak te istražnim tijelima daje upute o provođenju kaznenih istraga;

pokreće i provodi kazneni progon;

štiti prava i zakonske interese pojedinaca i države;

u slučajevima predviđenima zakonom, predaje dokument kojim se pokreće postupak na sudu ili podnosi prijava.

U skladu s člankom 36. stavkom 1. **Zakona o kaznenom postupku**, u kaznenom postupku tužitelj podupire progon koji provodi država, obavlja poslove koji se odnose na istragu, nadgledanje istrage, kazneni progon i druge poslove.

Nadzorni tu-žitelj

Nadzorni tužitelj nadzire istragu određenog kaznenog djela i može:

promijeniti odluke službene osobe koja vodi postupak ili članova istražnog tima;

zatražiti da osoba neposredno nadređena istražitelju zamijeni službenu osobu koja vodi postupak ili izmijeniti sastav istražnog tima u slučaju nepostupanja u skladu s uputama ili kršenja postupka koji ugrožavaju tijek kaznenog postupka;

razmatrati žalbe o djelovanju ili odlukama ureda koji su pokrenuli postupke ili članova istražnog tima, osobe neposredno nadređene istražitelju ili osobe koja obavlja zadatke u vezi s postupkom;

donositi odluke o pokretanju kaznenih postupaka ili upućivanju predmeta drugom istražnom tijelu;

provesti mjere povezane s postupkom nakon što o tome obavijesti službenu osobu koja vodi postupak.

Službena osoba koja vodi postupak

Nadzorni tužitelj (ili drugi tužitelj, prema uputi višeg tužitelja) može postati službena osoba koja vodi postupak (*procesa virzītājs*). Postupak obuhvaća preuzimanje vođenja kaznenog postupka i odlučivanje o tome treba li ili ne pokrenuti kazneni progon. U iznimnim okolnostima glavni državni tužitelj, Odjel za kazneno pravo Ureda glavnog državnog tužitelja ili glavni tužitelj regionalnog suda može imenovati tužitelja službenom osobom koja vodi postupak u istražnoj fazi.

Kao službena osoba koja vodi postupak, tužitelj može:

postići sporazum s optuženikom u vezi s priznavanjem krivnje;

odlučiti o upućivanju kaznenog predmeta na sud;

dostaviti predmet na odlučivanje prema posebnom postupku;
prekinuti kazneni postupak ako za to postoje opravdani razlozi.

Službena osoba koja vodi postupak može donijeti sve postupovne odluke i provesti sve postupovne mjere ili ih uputiti članu istražnog tima ili osobi koja izvršava zadatke u vezi s postupkom.

Viši tužitelj

U skladu s postupkom utvrđenim zakonom viši tužitelj provjerava obavlja li državni tužitelj dužnosti koje su mu dodijeljene te odlučuje o tužbama i kaznama u odnosu na odluke i mjere nadzornog tužitelja/službene osobe koja vodi postupak. Viši tužitelj može, na primjer, odlučiti o prijedlogu nadzornog tužitelja o zamjeni osobe neposredno nadređene istražitelju ili istražnog tijela ili o opravdanosti te zakonitosti odbacivanja optužnice.

Viši tužitelj može:

promijeniti odluku istražitelja, člana istražnog tima ili nižeg tužitelja;

imenovati ili zamijeniti nadzornog tužitelja ili tužitelja/službenu osobu koja vodi postupak ako nadzor i progon nisu u potpunosti zajamčeni, ili samostalno preuzeti odgovornost;

osnovati istražni tim ako količina posla ugrožava dovršetak kaznenog postupka u razumnom roku;

zatražiti da se druga neposredno nadređena osoba imenuje istražiteljem ili dodijeliti kaznenu istragu drugom istražnom tijelu.

Odlukom višeg tužitelja, tužitelj se može uključiti u **istražni tim**; službena osoba koja vodi postupak može od tužitelja tražiti da provede jedan ili više zadataka u vezi s postupkom.

Suci

Organizacija

Ustavni temelj za sudstvo članci su od 82. do 86. [Ustava Republike Latvije](#) (Latvijas konstitūcija), u skladu s kojim presude izriču isključivo sudovi. Suci su neovisni i odgovorni samo pred zakonom. Sudstvo je uređeno [Zakonom o sudstvu](#). Prema latvijskom zakonu, suci su javni službenici.

Javna tijela, društvene i političke organizacije te ostale pravne i fizičke osobe moraju poštovati neovisnost sudova i imunitet sudaca. Nitko nema pravo zatražiti od suca da pruži objašnjenja o razmatranju određenog predmeta niti se ima pravo miješati u sudovanje, neovisno o svrsi prema kojoj je tako nešto učinjeno. U ispunjavanju svoje dužnosti u pogledu sudovanja, suci su zaštićeni sudskim imunitetom. Sudska funkcija ne može se obavljati ako je sudac član političke stranke ili druge političke organizacije.

Uloge i dužnosti

Sučeva je dužnost suditi u građanskim, upravnim i kaznenim predmetima u skladu sa zakonom.

U građanskim predmetima suci razmatraju i rješavaju sporove povezane sa zaštitom prava (građanskih, radnih, obiteljskih itd.) i zakonskih interesa fizičkih i pravnih osoba.

U kaznenim predmetima suci razmatraju optužnice podignute protiv osoba i odlučuju o osnovanosti tih optužnica. Suci mogu osloboditi nedužnu osobu ili osobu proglasiti krivom za kazneni prekršaj i dosuditi kaznu.

U upravnim predmetima suci provode nadzor nad zakonitošću postupaka izvršnog tijela (upravni akti koje izdaju ili mjere koje provode) i razmatraju sporove koji proizlaze iz odnosa uređenih javnim pravom. Suci razjašnjavaju zakonska prava i obveze pojedinaca prema javnom pravu. U slučajevima povrede upravnih propisa, suci razmatraju i rješavaju predmete koji se odnose na počinjenje povrede upravnih propisa.

Profesionalne dužnosti sudaca obuhvaćaju sve dužnosti sudaca i sudova prema postupovnom pravu.

Pravne baze podataka

Sudstvo ima vlastiti portal, [portal nacionalnih sudova Latvije](#) čiji je sadržaj trenutno dostupan samo na latvijskom jeziku. Pruža detalje o latvijskom sustavu sudova, popis latvijskih sudova i sudaca, sudske statističke podatke i kratak opis postupaka primjenjivih u različitim sudskim postupcima, ističući njihove glavne značajke i razlike, te informacije o tome kako predmet pokrenuti pred sudom.

[Portal za e-usluge latvijskih sudova](#) pruža pristup anonimiziranim sudskim odlukama, sudskoj praksi, rasporedu sudskih ročišta i drugim informacijama. Unošenjem referentnog broja slučaja ili sudske poziva u odjeljak „Tiesvedības gaita” [status postupka] mogu se dobiti informacije o točnom statusu sudske postupke, sudu na kojem se postupak vodi i na kojoj razini, rasporedu zakazanih sudskih ročišta, donesenim odlukama, podnesenim prigovorima te o ishodu pravnog postupka.

Sudska izvješća objavljuju se na internetskim stranicama [sudske uprave](#).

Informacije o trenutnim **političkim pitanjima povezanim sa sudstvom** objavljuju se na internetskim stranicama [Ministarstva pravosuđa Latvije](#). Portal je dostupan i na engleskom jeziku.

Elektroničke informacije o Vrhovnom sudu i njegovim aktivnostima dostupne su i na internetskim stranicama [Vrhovnog suda](#). Portal je dostupan i na engleskom jeziku.

Odvjetnici

Organizacija

Odvjetnici su neovisni pravnici koji pružaju pravnu pomoć, brane i zastupaju zakonske interese pojedinaca na sudu i tijekom istražnog postupka, daju pravne savjete, sastavljaju pravne spise i obavljaju druge pravne poslove.

Odvjetnici su članovi pravosudnog sustava koji vode slučajeve na bilo kojem sudu ili istražnom tijelu u Republici Latviji nakon što ih odaberu i angažiraju stranke u sporu, tuženici i druge zainteresirane strane (klijenti), kao i slučajeve predviđene zakonom u ime predsjednika suda, načelnika istražnog tijela ili Latvijskog vijeća ovlaštenih odvjetnika. Odvjetnici pružaju i druge vrste pravne pomoći u skladu s postupkom predviđenim zakonom

<http://www.likumi.lv/doc.php?id=59283>.

U Latviji sljedeće osobe mogu biti odvjetnici:

državljeni Latvije;

državljeni država članica Europske unije koji su kvalificirani za obavljanje odvjetničke prakse u bilo kojoj od država članica Europske unije (odvjetnici država članica EU-a);

strani odvjetnici (osim odvjetnika iz država članica EU-a) koji mogu raditi u Latviji u skladu s međunarodnim sporazumima o pravnoj pomoći koji su obvezujući za Latviju.

Svi ovlašteni odvjetnici u Latviji neovisni su članovi pravne struke koji su se okupili u Kolegij ovlaštenih odvjetnika Latvije (*Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija*), neovisno profesionalno nacionalno tijelo ovlaštenih odvjetnika. Tijela koja su članovi Kolegija ovlaštenih odvjetnika Latvije su **Opća skupština ovlaštenih odvjetnika, Latvijsko vijeće ovlaštenih odvjetnika, Revizorski odbor i Disciplinski odbor**.

Pravne baze podataka

Informacije o aktivnostima **Kolegija ovlaštenih odvjetnika Latvije** i **Latvijskog vijeća ovlaštenih odvjetnika**, zakonima i propisima, odvjetnicima i sudovima u kojima obavljaju djelatnost (s podacima za kontakt) te informacije o ostalim pitanjima povezanim sa **pravnom strukom u Latviji** mogu se pronaći na internetskim stranicama [Latvijskog vijeća ovlaštenih odvjetnika](#).

Javni bilježnici

Organizacija

Javnobilježnički poslovi pod nadzorom pravosudnih tijela povjeravaju se ovlaštenim javnim bilježnicima u skladu s postupkom utvrđenim

[Zakonom o javnim bilježnicima](#). Ovlašteni javni bilježnici članovi su pravosudnog sustava koji pripadaju regionalnim sudovima i obavljaju dužnosti koje su za njih definirane zakonom. U obavljanju svoje dužnosti, ovlašteni javni bilježnici izjednačeni su s javnim službenicima. U svojem radu, ovlašteni javni bilježnici financijski su neovisni, a njihove tarife određuje [Kabinet ministara](#).

Prema [Zakonu o javnim bilježnicima](#) javni bilježnici ovlašteni su:

sastavljati javnobilježničke isprave;

davati javnobilježničke ovjere;

preuzeti novac, vrijednosne papire i dokumente na čuvanje;

preuzeti predmet koji se obvezno treba predati na čuvanje;

voditi ostavinske postupke;

sastavljati prijedloge za razdiobu imovine u slučajevima predviđenima zakonom;

voditi razvode (pod uvjetom da su se oba supružnika složila u pisanom obliku da ne postoji neriješeni spor);

obavljati druge poslove koji su predviđeni zakonima.

Isto tako, prema [Zakonu o javnim bilježnicima](#) javni bilježnici mogu:

brinuti o konsolidaciji prava i osiguranju prava u zemljišnim knjigama te upisu prava, osiguranju prava i drugih podataka u nacionalnom zemljišnoknjižnom registru i registrima koje vodi registar poduzeća;

pribavljati od javnih, općinskih i privatnih ustanova te od službenika i privatnih osoba ovlaštenja, potvrde i druge isprave potrebne za sklapanje ili ovjeru akata koje treba ovjeriti kod javnog bilježnika;

izrađivati nacрте akata, ugovora i drugih dokumenata povezanih s djelatnošću javnog bilježnika te pripremati preslike i prijevode;

pružati ostale oblike pravne pomoći;

obavljati mirenje kao ovlašteni izmiritelji u skladu s odredbama i postupcima utvrđenima [Zakonom o mirenju](#).

Svi ovlašteni javni bilježnici u Latviji okupili su se u Kolegij ovlaštenih javnih bilježnika Latvije (*[Latvijas Zvērinātu notāru kolēģija](#)*), neovisno nacionalno tijelo ovlaštenih javnih bilježnika. [Latvijsko vijeće ovlaštenih javnih bilježnika](#) (*[Latvijas Zvērinātu notāru padome](#)*) predstavničko je i nadzorno tijelo za ovlaštene javne bilježnike te upravno i izvršno tijelo Kolegija ovlaštenih javnih bilježnika Latvije. Zadaci Vijeća utvrđeni su u [članku 230. Zakona o javnim bilježnicima](#).

Pravne baze podataka

Podaci o djelatnostima i broju ovlaštenih javnih bilježnika, lokacijama njihovih ureda i ostalim pitanjima povezanim sa sustavom javnog bilježništva u Latviji mogu se pronaći na službenim internetskim stranicama [latvijskih javnih bilježnika](#).

Ovlašteni sudski izvršitelji

Organizacija

Ovlašteni sudski izvršitelji (*[Zvērināti tiesu izpildītāji](#)*) članovi su pravosudnog sustava. Ovlašteni sudski izvršitelji pripadaju regionalnim sudovima, provode odluke sudskih i ostalih tijela te obavljaju druge poslove propisane zakonom.

Ovlašteni sudski izvršitelji neovisni su pripadnici pravne struke, ali pri obavljanju svojih dužnosti smatraju se jednakima javnim službenicima. Pri obavljanju svojih dužnosti, ovlašteni sudski izvršitelji neovisni su i odgovorni samo pred zakonom. Zahtjevi i nalozi koje izdaju ovlašteni sudski izvršitelji tijekom obavljanja svojih profesionalnih dužnosti obvezujući su za sve strane na nacionalnom teritoriju.

Ovlašteni sudski izvršitelji obavljaju svoje dužnosti u mjesnoj nadležnosti regionalnog suda kojem pripadaju. Broj ovlaštenih sudskih izvršitelja, njihov položaj, ovlasti i granice nadležnosti utvrđuje Kabinet ministara.

Pri provođenju svojih dužnosti, ovlašteni sudski izvršitelji primjenjuju [Zakon o parničnom postupku](#) i druge propise te postupaju u skladu s metodologijom koju je odobrilo Latvijsko vijeće ovlaštenih sudskih izvršitelja (predstavničko i nadzorno tijelo za ovlaštene sudske izvršitelje u Latviji) i stečenim iskustvima koja proizlaze iz sudske prakse.

Pravne baze podataka

Informacije o lokacijama ureda ovlaštenih sudskih izvršitelja i pojedinosti o zakonodavstvu koje regulira zanimanje ovlaštenih sudskih izvršitelja te aktivnosti Latvijskog vijeća ovlaštenih sudskih izvršitelja mogu se pronaći na [internetskim stranicama Latvijskog vijeća ovlaštenih sudskih izvršitelja](#). Portal je trenutačno dostupan samo na latvijskom jeziku.

Organizacije koje pružaju pravne usluge *pro bono*

U Latviji ne postoji popis takvih organizacija.

Poveznice

[Ured tužiteljstva](#)

[Služba za sprečavanje pranja novca](#)

[Portal nacionalnih sudova Latvije](#)

[Sudska uprava](#)

[Latvijsko vijeće ovlaštenih odvjetnika](#)

[Latvijski javni bilježnici](#)

[Internetske stranice Latvijskog vijeća ovlaštenih sudskih izvršitelja](#)

[Ministarstvo pravosuđa Republike Latvije](#)

Posljednji put ažurirano: 31/05/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.